

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA "PETRE ANDREI" DIN IAȘI
1.2 Departamentul	Departamentul pentru pregătirea personalului didactic
1.3 Domeniul de studii	Toate ¹
1.4 Ciclul de studii	Nivelul II de certificare pentru profesia didactică
1.5 Programul de studii / Calificarea	Program de formare psihopedagogică în vederea certificării pentru profesia didactică / Nivelul II

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Comunicare educațională						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector univ.dr. Marta VICOL						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector univ.dr. Marta VICOL						
2.4 Anul de studiu		2.5 Semestrul		2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DOp

3. Timpul total estimat (ore pe semestru) al activităților didactice

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar / laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar / laborator	28
3.7 Distribuția fondului de timp	ore				
Participare la orele de curs și seminar	42				
Studiul după manual / suport de curs, bibliografie și notițe	31				
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	26				
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	22				
Tutoriat	2				
Examinări	2				
Alte activități	-				
3.8 Total ore studiu individual	83				
3.9 Total ore pe semestru	125				
3.10 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Strategii de înțelegere și învățare; Psihologia educației
4.2 De competențe	Comunicare eficientă în diferite contexte educaționale

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Înscrierea unui număr minim de studenți în vederea formării grupelor pentru derularea disciplinei opționale
5.2. de desfășurare a seminarului	Rezervarea sălilor pentru desfășurarea cursului și seminarului aferente disciplinei opționale

¹Pentru toate domeniile de studii ale Universității "Petre Andrei" din Iași

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1.1. Cunoașterea aprofundată a conceptelor și a teoriilor referitoare la curriculum-ul din învățământul liceal și postliceal; 1 credit</p> <p>C4.2. Formarea aptitudinilor necesare în vederea proiectării, gestionării și evaluării activităților didactice, utilizând diverse resurse educaționale digitale (aplicații specifice, platforme de e-learning, aplicații web 2.0, resurse educaționale deschise); 1 credit</p> <p>C6.3. Aplicarea unor principia și metode de bază în adoptarea unor decizii pertinente, constructive, pentru rezolvarea unor situații manageriale; 1 credit</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipa plurispecializată și aplicarea de tehnici de relaționare și muncă eficientă în echipă 1 credit</p> <p>CT2 Identificarea oportunităților de formare continua și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare 1 credit</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Evaluarea activităților didactice și a diferitelor situații educative și dezvoltarea competențelor de inovare a practicilor educaționale prin comunicare și cooperare.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Familiarizarea cursanților cu limbajul de specialitate al domeniului, precum și cu metodele tehnicile și instrumentele specifice comunicării educaționale;</p> <p>Antrenarea studenților în tehnica studiului de caz;</p> <p>Implicarea cursanților în realizarea unor activități de comunicare didactică specifice domeniului;</p> <p>Cunoașterea problematicii teoretice a comunicării educaționale.</p> <p>Manifestarea comportamentului empatic, asertiv, de comunicare.</p> <p>Asumarea responsabilă a rolului social al cadrului didactic.</p>

8. Conținuturi

8. 1 Curs (teme, număr de ore, bibliografie)	Metode de predare
<p>1. Comunicarea educațională. Teoria comunicării educaționale eficiente. Statutul epistemologic al disciplinei în sistemul științelor educației.</p> <p>- Obiectul de studiu specific definitivat la nivel de <i>teorie a comunicării eficiente</i> sau de <i>teorie a predării</i></p> <p>- Normativitatea specifică – Principiul comunicării pedagogice la nivel de principiu general al proiectării curriculare a educației și a instruirii la toate nivelurile sistemului și ale procesului de învățământ</p> <p>- Metodologia de cercetare specifică aflată la baza construcției comunicării educaționale/ teoriei comunicării didactice eficiente: a) de tip intradisciplinar (teoria comunicării didactice eficiente, subteorie a teoriei și metodologiei instruirii/ didacticii generale); b) de tip interdisciplinar (vezi relația dintre teoria comunicării didactice eficiente – psihologia educației)</p> <p>Număr ore: 1</p>	<p>- Prelegere introductivă</p> <p>-Tehnică “Portretul meu”</p> <p>- Conversația euristica.</p> <p>- Tehnică Explozia stelară(Starbursting)</p> <p>- Tehnică Mozaic</p>

<p>2. Definirea și analiza conceptului de comunicare educațională</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sfera de referință – acțiunea de elaborare și transmitere a mesajelor pedagogice, cu finalitate formativă, la toate nivelurile sistemului de învățământ - Funcția acțiunii de comunicare educațională vizează declanșarea acțiunii de învățare eficientă, integrată în cadrul oricărei activități de instruire organizată formal și nonformal - Structura acțiunii de comunicare implică interdependența permanentă necesară între informare – formare-dezvoltare pozitivă <p>Număr ore: 1</p> <p>3. Comunicarea didactică la nivel de interacțiune educațională (I)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea mesajului pedagogic realizată de educator (profesor), realizată prin: raportarea la funcția generală a educației/ instruirii și la finalitățile macrostructurale ale sistemului de învățământ; - Construcția proiectului curricular al activității, ca fundament al mesajului pedagogic <p>Număr ore: 1</p> <p>4. Comunicarea didactică la nivel de interacțiune educațională (II)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Transmiterea mesajului pedagogic prin alegerea unei strategii didactice eficiente - Construcția repertoriului comun, cu clasa de elevi, susținut psihologic la nivel de empatie cognitiv, afectiv și motivațional <p>Număr ore: 1</p> <p>5. Principiile, conținuturile și formele generale ale comunicării umane/ psihosociale/ educaționale/ didactice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Principiile generale ale comunicării educaționale - Conținuturile generale comunicării educaționale, proiectate curricular la nivelul relației dintre: competențele psihologice vizate (cognitive și socio-afective; generale și specifice) – cunoștințele teoretice și procedurale - Formele generale ale comunicării: verbale (expozitive, interogative), nonverbale; externe, interne etc. <p>Număr ore: 1</p> <p>6. Condițiile reușitei comunicării didactice (I)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cadrul didactic și competențele sale de comunicare. - Corelația profesor-elev, susținută în plan pedagogic, psihologic și social <p>Număr ore: 1</p> <p>7. Condițiile reușitei comunicării didactice (II)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Empatia didactică la nivel cognitiv - Empatia didactică la nivel noncognitiv (afectiv-motivațional, volitiv-caracterial) <p>Număr ore: 1</p> <p>8. Metode de comunicare didactică (I)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metode de comunicare verbală, expozitivă, interogativă - Metode de comunicare scrisă - Metode de comunicare cu sine 	<ul style="list-style-type: none"> - Studiul de Caz - Explicatia – problematizare - Metoda Piramidei - Exerciții și teme de reflecție - Diagrama cauzelor și efectelor - Harta conceptuală
---	--

Număr ore: 1

9. Metode și tehnici de comunicare didactică (II)

- Metode și tehnici de comunicare nonverbală
- Metode și tehnici de prezentare și ascultare eficientă
- Metode și tehnici de informare, de persuasiune, de ascultare eficientă; de eliminare a blocajelor întâlnite în ascultare; de stimulare a operațiilor care susțin ascultarea interactiva

Număr ore: 1

10. Metode speciale necesare în construcția și realizarea mesajelor didactice

- Metoda manuscrisului
- Metoda improvizației
- Metoda memorizării
- Metoda prezentării orale

Număr ore: 1

11. Discursul didactic

- Sfera de referință la nivel de activități organizate formal și nonformal
- Organizarea resurselor pedagogice (informaționale, umane, didactico-materiale, financiare) la nivel de activitate de instruire frontală, pe microgrupe, individuală, la nivel de lecție mixtă, de lecție de comunicare a noilor cunoștințe, de lecție de evaluare, de consultații realizate pe grupe de nivel și individual; de cercuri de specialitate etc.

Număr ore: 1

12. Conflictul în comunicarea educațională.

- Perspective de analiză a conflictului în contextul managementului clasei
- Tipuri de conflict și modalități de abordare pedagogică eficientă
- Situații identificabile în cadrul psihologic al unui posibil conflict educațional
- Strategii de prevenire/ depășire/ valorificare a conflictului educațional.
- Metode și tehnici aplicabile la nivel de conflict socio-cognitiv

Număr ore: 1

13. Rolul grupului și al microgrupelor în comunicarea didactică eficientă.

- Relațiile de coeziune, colaborare și competiție existente/ evaluabile/ valorificabile/ care pot fi formate-dezvoltate în cadrul grupului de tip formal (clasa de elevi) sau de tip nonformal (microgrupe de învățare activate periodic în cadrul clasei; microgrupe activate în context extrașcolar)
- *Feedback* și *feedforward* în comunicarea didactică
- Evaluarea continuă formativă/ autoformativă cu funcție de reglare-autoreglare permanentă a comunicării didactice în cadrul grupelor și al microgrupelor organizate formal și nonformal

Număr ore: 1

14. Curs de sinteză. Rolul strategiilor de instruire în comunicarea didactică

- Conceptul de strategie de instruire: sfera de referință, funcția pedagogică generală, structura de bază (care integrează mai multe metode didactice, forme de organizare a comunicării, stiluri de comunicare – subordonate unei metode didactice de bază, activată pe termen lung, mediu și scurt)

- Etape necesare în elaborarea unei strategii de instruire eficientă în comunicarea didactică proiectată și realizată în contexte pedagogice și sociale deschise
- Exemple de strategii de instruire eficiente în comunicarea didactică proiectată și realizată în contexte pedagogice și sociale deschise

Număr ore: 1

Bibliografie:

A) Referințe principale:

1. Abric, Jean-Claude, *Psihologia comunicării. Teorii și metode*, Ed. Polirom
2. Bougnoux, Daniel, 2000, *Introducere în științele comunicării*, trad., Editura Polirom, Iași
3. Crahay, Marcel, 2009, *Psihologia Educației*, Editura Trei, București
4. Cosmovici, Andrei, Iacob, Luminița, 2005, *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași
5. Cristea, Sorin, 2019, *Concepte fundamentale în pedagogie, vol. 12, Realizarea instruirii ca activitate de predare-învățare-dezvoltare*, Didactica Publishing House, București
6. *Dicționar Enciclopedic de comunicare și termeni asociați*, coordonator, Petcu, Marian, 2014, Editura C.H. Beck, București
7. Ezechil, Liliana, 2002, *Comunicarea educațională în context școlar*, Editura Didactică și Pedagogică RA., București
8. Iacob, Luminița. 1998. *Comunicare didactică în Cucos*, Constantin, coord. 1998, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și cadre didactice*, Editura Polirom, Iași,
9. Miege, Bernard, 1998, *Gândirea comunicatională*, Editura Cartea Românească, București
10. Pânișoara, Ion-Ovidiu. 2006. *Comunicare eficientă – Editia a IIIa*, Editura Polirom, Iași,
11. Pânișoară, Ion-Ovidiu. 2019, *Comunicarea și relațiile de comunicare pedagogică*, în Ion-Ovidiu Pânișoară; Marin Manolescu (coordonatori), 2019, *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Editura Polirom, Iași
12. Noveanu, Eugen (coordonare generală), 2007, 2008, *Dicționar Enciclopedic- Științele Educației- vol I-II*, Editura Sigma, București
13. Stanton, Nicky, 1995, *Comunicarea*, trad., Societatea „Știința și Tehnică S.A.”, București
14. Vicol, Marta, 2014, *Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor didactice interactive*, Editura Performantica, Iași

B) Referințe suplimentare:

1. Bontas, Ioan, 2007, *Tratat de Pedagogie*, Ed. All
2. Chis, V., 2002, *Provocarile pedagogiei contemporane*, Presa Universitara Clujeana, Cluj
3. Cristea, Sorin, 2016, 2017, *Concepte fundamentale în pedagogie, vol. 2, Educația – concept și analiză; Instruirea/ Procesul de învățământ*, Didactica Publishing House, București
4. Erdei, Ildiko. 2004. *Comunicare organizațională în Bogathi*, Zoltan- coord., 2004, Manual de psihologia muncii și organizațională, Iași, Ed. Polirom
5. Guțu, Vladimir, Vicol, Marta, *Tratat de Pedagogie*, 2014, Ed. Performantica, Iași.
6. Postelnicu, Constantin, 2000, *Fundamentele didacticii școlare*, Ed. Aramis
7. Pânișoara, Ion Ovidiu. 2003. *Comunicare eficientă – Metode de interacțiune educaționale*. Iași, Ed. Polirom
8. Vicol, Marta, 2014, *Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor didactice interactive*, Iași, Ed. Performantica.
9. <http://www.unibuc.ro/eBooks/StiinteEDU/CrengutaOprea/cap6.pdf>, p.28

8. 2 Seminar / laborator (teme, număr de ore, bibliografie)	Metode de predare
<p>1. Seminar introductiv-Prezentarea activităților de seminar, a tematicii de curs, temelor ce vor fi abordate pe parcursul semestrului, a bibliografiei, organizarea desfășurării seminariilor și a formelor de evaluare etc. Număr ore: 2</p> <p>2. Definiții, modele și teorii ale comunicării- implicații psihopedagogice. Exerciții și teme de reflecție. Număr ore: 2</p> <p>3. Componente ale comunicării educaționale –emițătorul, receptorul, mesajul, feedback-ul. Exerciții și teme de reflecție, scenariu Număr ore: 3</p> <p>4. Comunicare verticală și orizontală; verbală și nonverbală, metacomunicarea. Exerciții și teme de reflecție, scenariu. Număr ore: 3</p> <p>5. Aspecte privind eficiența comunicării educaționale. Bariere în comunicare didactică. Exerciții și teme de reflecție . Număr ore: 2</p> <p>6. Implicații educaționale ale cooperării și competiției. Număr ore: 2</p> <p>7. Caracteristici ale formelor de apreciere eficientă și ineficientă. Număr ore: 2</p> <p>8. Convingere, persuasiune, seducție și manipulare în comunicarea educațională. Număr ore: 2</p> <p>9. Tehnologii didactice- metode si tehnici didactice. Număr ore: 2</p> <p>10. Proiectarea strategiilor didactice in contextul comunicarii educationale. Număr ore: 2</p> <p>11. Aplicarea strategiilor didactice de catre profesori. Număr ore: 2</p> <p>9. Metode centrate pe reflectie, observare si actiune- jocul didactic. Număr ore: 2</p> <p>10 Exemple de strategii didactice eficiente. Comunicarea in grup prin interactiune. Număr ore: 2</p>	<p>-Explicația-dezbatere</p> <p>- Tehnica –Turul Galeriei.</p> <p>- Tehnica Asalt de Idei</p> <p>- Elaborarea hărții conceptuale</p> <p>- Tehnica graffiti</p> <p>- Convorbire generalizatoare</p> <p>- Studiul de Caz Scenariu</p> <p>-Învățarea prin cooperare</p> <p>- Brainstorming</p>
<p>Bibliografie:</p> <p>a) referințe principale (bibliografie minimală):</p> <p>Cristea, Sorin, 2018, <i>Metodologia instruirii în cadrul procesului de învățământ</i>, Editura DPH, București</p> <p>Cucoș, Constantin , 2006, <i>Pedagogie</i>, Ed. Polirom, (pp.331-359)</p> <p>Dinu, M., 1997, <i>Comunicarea: repere fundamentale</i>, Ed. Științifică (pp.10-52)</p> <p>Fiske, J., 2003 , <i>Introducere în științele comunicării</i> , Ed. Polirom, Iași</p> <p>Lacombe, F., 2005, <i>Rezolvarea dificultăților de comunicare</i>, Ed. Polirom, Iași</p> <p>Pânișoară, Ion-Ovidiu, 2006, <i>Comunicare eficientă</i>, Ediția aIIIa, revăzută și adăugită, Ed.Polirom</p> <p>Șoitu, Laurențiu., 1997, <i>Pedagogia comunicării</i>, Ed. Didactică și Pedagogică, București (pp. 33- 56)</p>	

Sălăvastru, Dorina, 2004, *Psihologia Educatiei*, Ed. Polirom, (pp.210-227)

b) referințe suplimentare (bibliografie extinsă / opțională):

Guțu, Vladimir, Vicol, Marta, *Tratat de Pedagogie*, 2014, Ed. Performantica, Iași.

Iacob, Luminița. 1998. *Comunicare didactica* apud Cucos, Constantin- coord. 1998. Psihopedagogie pentru examenele de definitivare si cadre didactice. Iași, Ed. Polirom

Pânișoară, Ion Ovidiu. 2003. *Comunicare eficientă – Metode de interacțiune educaționale*. Iași, Ed. Polirom

Pânișoară, Ion Ovidiu. 2006. *Comunicare eficientă – Editia a IIIa*,. Iași, Ed. Polirom

Stoica- Constantin, Ana. 2006. *Psihologia rezolvării conflictelor* apud Cursile anului II, semestrul I . Iași, Universitatea „Al. I. Cuza” – Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației.

Vicol, Marta, 2014, *Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor didactice interactive*, Iași, Ed. Performantica.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- înțierea unor soluții și strategii de prevenire/combateremediere a conflictelor școlare
- efectuarea studiilor pe teme din domeniul teoriei comunicării, psihologiei și pedagogiei comunicării
- eficientizarea propriului stil de comunicare
- modelarea diverselor relații de comunicare (părinte-copil; profesor-student; psiholog-client; consilier școlar-beneficiar)

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală
10.4Curs	Răspunsuri la examen	Evaluare orală	60%
10.5 Seminar	Teme: scenariii, studii de caz, lucrări practice, proiecte.	Evaluare parțială	40%
10.6 Standard minim de performanță			
Participare seminar; rezolvarea subiectelor din evaluarea finală.			

Data completării:
10.10.2022

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în Departament
18.10.2022

Semnătura Directorului de Departament